กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

ประชุมวิชาการ ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ 14

ก้าวผ่านวิกฤตโควิด-19
สู่ทศวรรษแห่งการปฏิรูประบบสุขภาพ

Beyond COVID-19 Crisis: A Decade of Health Transformation

9 - 11 สิงหาคม 2564
ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ

การพัฒนาระบบฐานข้อมูลการประเมินโรงพยาบาลตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน แบบออนไลน์

DEVELOPMENT OF AN ONLINE HOSPITAL ASSESSMENT DATABASE SYSTEM BASED ON YOUTH FRIENDLY HEALTH SERVICES STANDARD.

ศิรินพร เกิดกุลรัตน์ วัชรากร เรียบร้อย และกวินนา เงินสุวรรณ์
สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์

หลักการและเหตุผล

สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย ส่งเสริมการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services : YFHS) มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งที่ผ่านมาพบว่ายังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลด้วยระบบฐานข้อมูลเฉพาะ จึงเกิดแนวคิดในการนำระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการฐานข้อมูลด้านสุขภาพ ซึ่งถือว่ามีความสำคัญและเกิดประโยชน์ต่อประชาชน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาระบบฐานข้อมูลการประเมินโรงพยาบาลตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน แบบออนไลน์ เพื่อช่วยให้การประเมินโรงพยาบาลมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ อันเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลไปวิเคราะห์ การวางแผนและพัฒนาคุณภาพการให้บริการสุขภาพสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนในระดับพื้นที่ จังหวัด เขตสุขภาพ และระดับประเทศ ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลการประเมินโรงพยาบาลตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน แบบออนไลน์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เครื่องมือในการประเมินโรงพยาบาลตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน แบบออนไลน์ สำหรับผู้รับการประเมินและผู้ประเมิน
2. สามารถจัดเก็บข้อมูลด้านสุขภาพของวัยรุ่นและเยาวชน และแสดงผลการดำเนินงานในระดับพื้นที่ได้
3. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการฐานข้อมูลของการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำข้อมูลมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลขององค์กร
4. สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน การบริหารจัดการ และการควบคุมระบบได้อย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ ตลอดจนการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการได้

ผลการศึกษา

จากกระบวนการพัฒนาระบบ 7 ขั้นตอน ทำให้ได้โปรแกรมการประเมินโรงพยาบาลตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน แบบออนไลน์ หรือ โปรแกรม YFHS Application เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการประเมินโรงพยาบาลตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ฉบับ พ.ศ. 2563 และเป็นเครื่องมือสำหรับรวบรวมฐานข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพของวัยรุ่นและเยาวชน ระดับพื้นที่ จังหวัด เขตสุขภาพ และระดับประเทศ ประกอบด้วย 4 โปรแกรมย่อย คือ

1. โปรแกรมการประเมินตนเอง สำหรับโรงพยาบาล

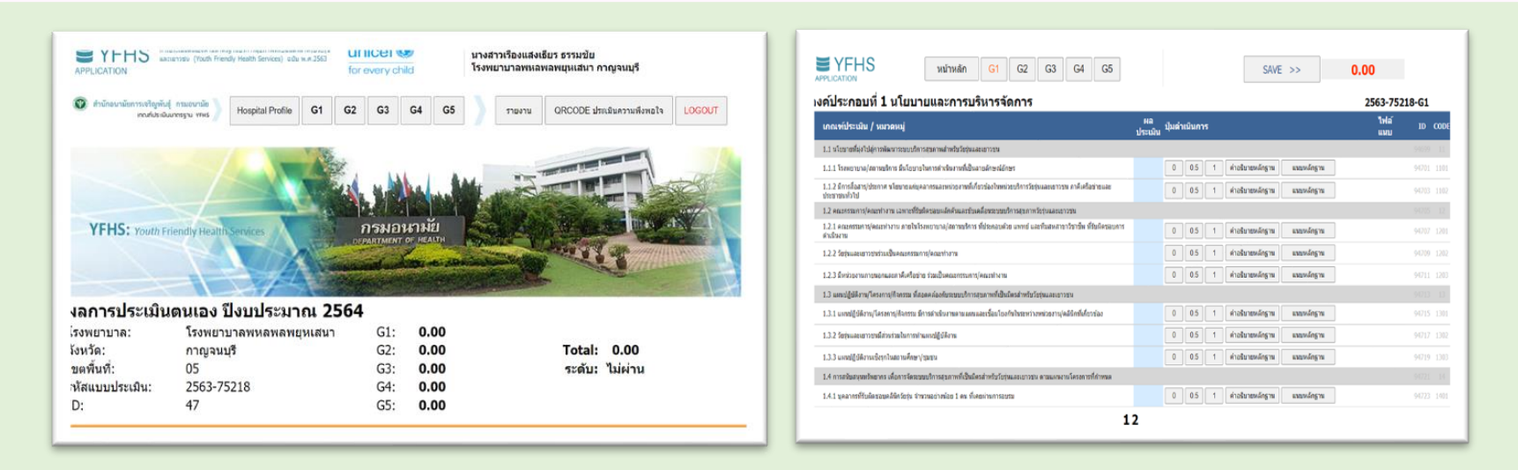

2. โปรแกรมการประเมินรับรองฯ สำหรับผู้ประเมินรับรองฯ ระดับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ศูนย์อนามัย และคณะกรรมการฯ ส่วนกลาง

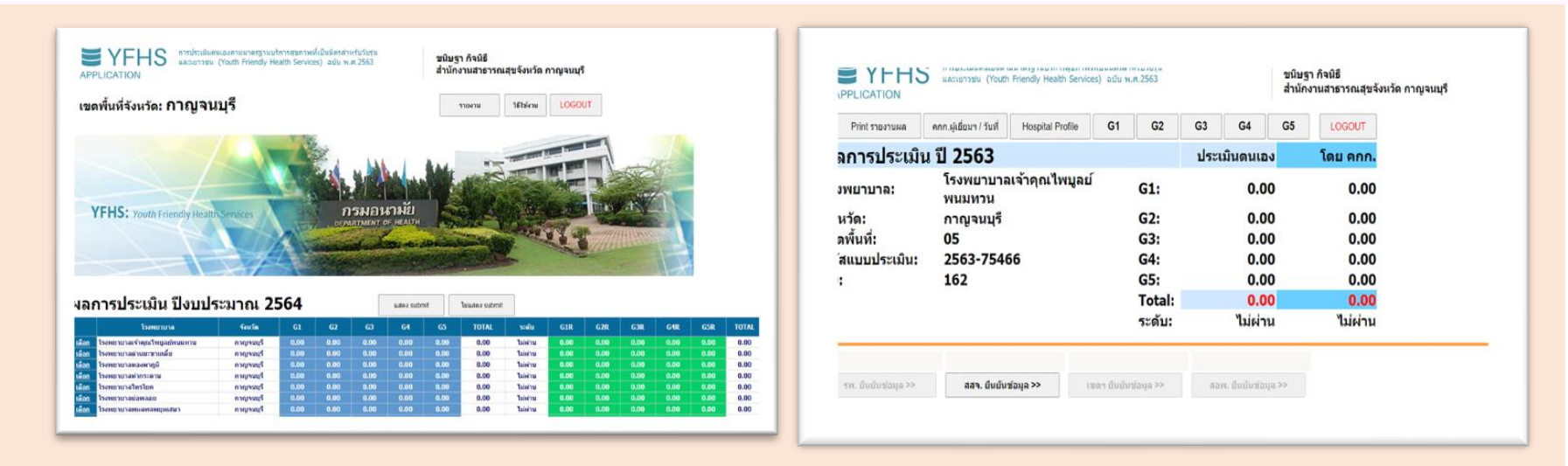

3. โปรแกรมฐานข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพของวัยรุ่นและเยาวชน ระดับพื้นที่ เขตสุขภาพ จังหวัด และระดับประเทศ

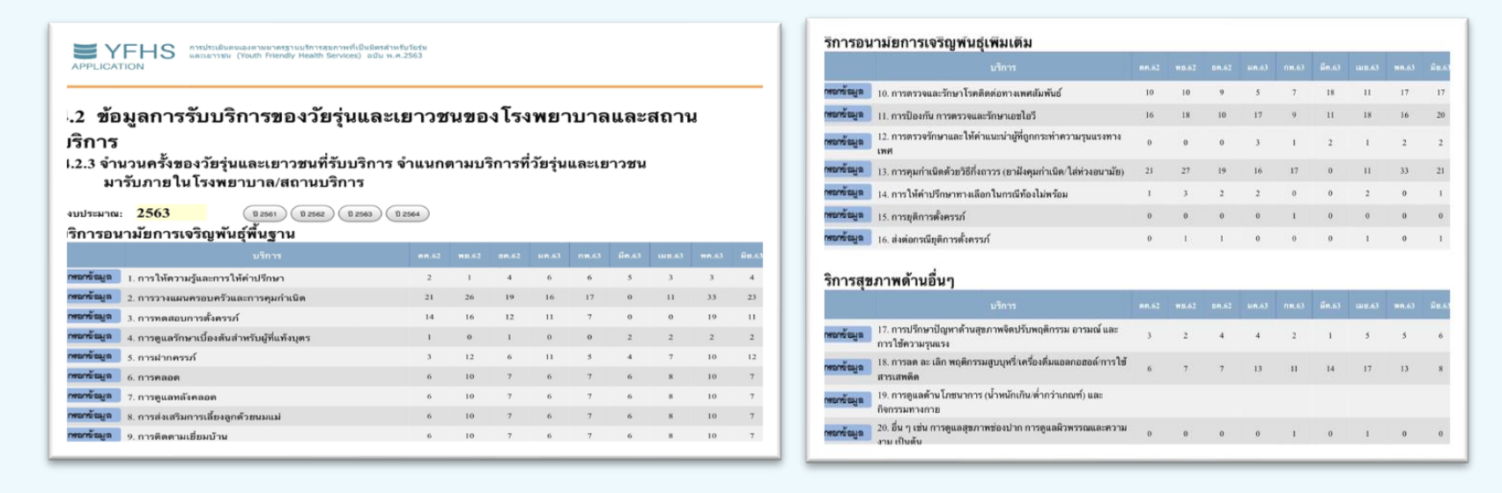

4. โปรแกรมการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการที่คลินิกวัยรุ่นและคลินิกที่เกี่ยวข้อง สำหรับวัยรุ่นและเยาวชนที่มารับบริการของโรงพยาบาล

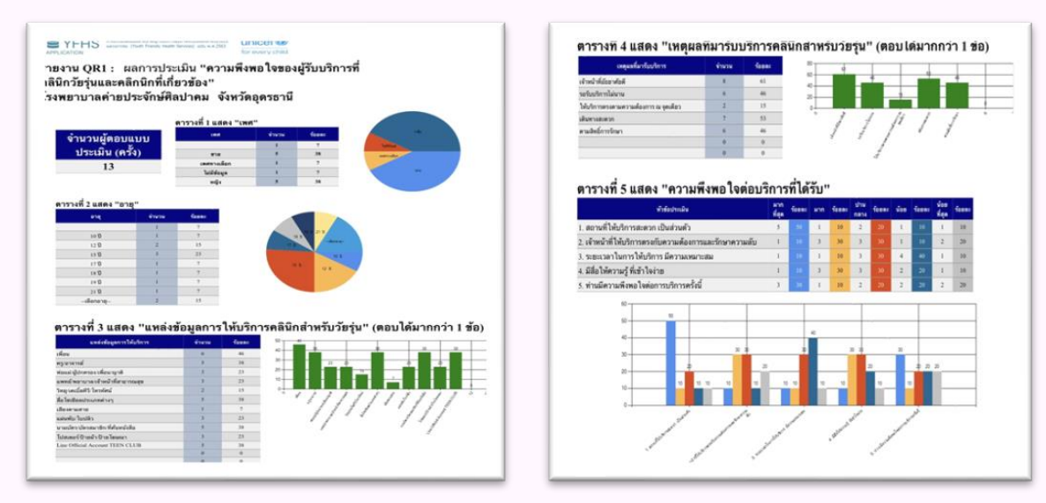

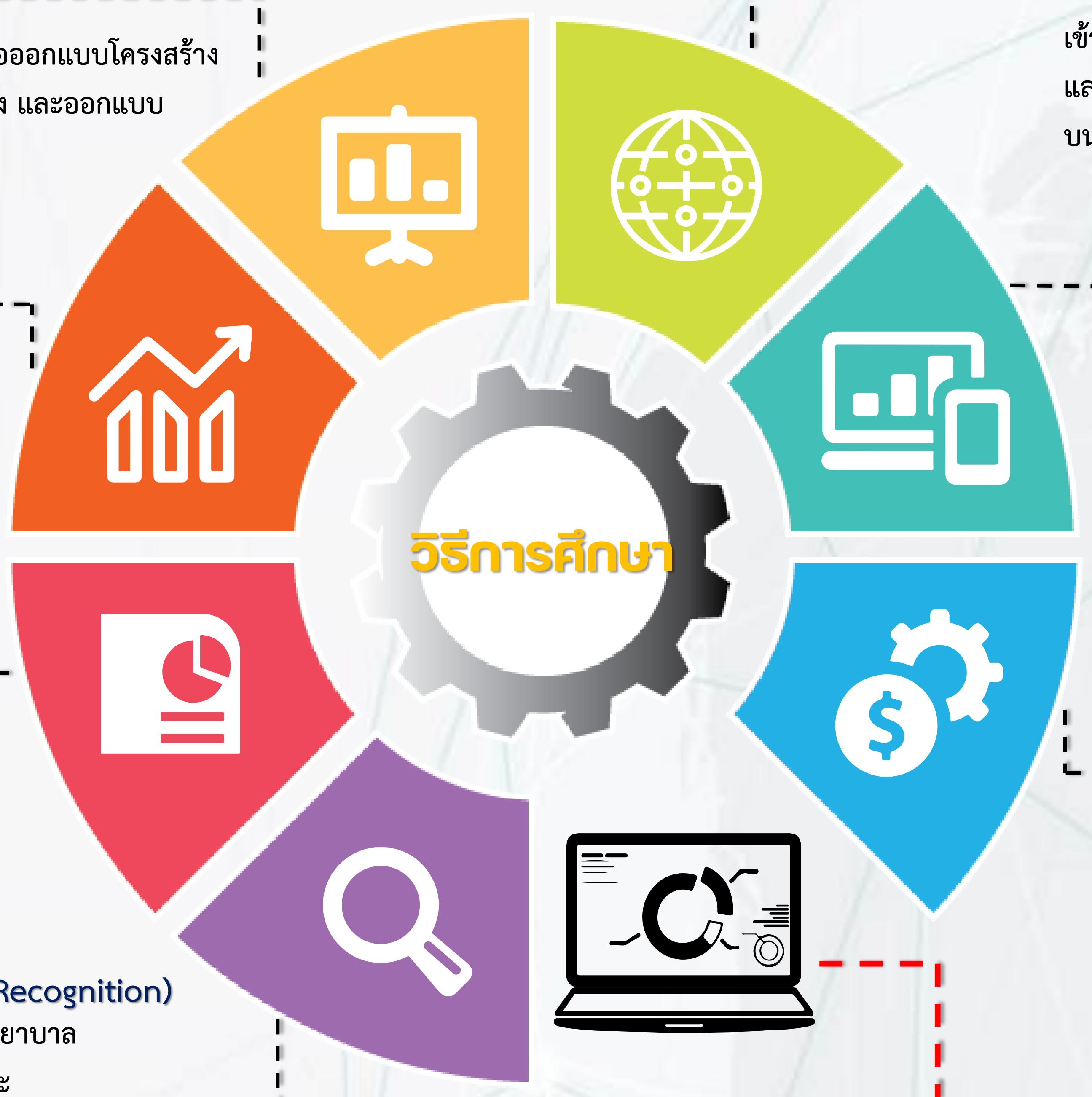

1 **ค้นหาปัญหาขององค์กร (Problem Recognition)**
ทบทวนระบบการประเมินตนเองของโรงพยาบาลเดิมใช้ระบบการส่งเอกสารการประเมินและหลักฐานมายังกรมอนามัย และเก็บข้อมูลโดยแยกแฟ้มเอกสารตามองค์ประกอบ

2 **ศึกษาความเหมาะสม (Feasibility Study)**
วางแผนกำหนดขอบเขตของระบบงาน ประกอบด้วย ระดับสิทธิการเข้าถึงข้อมูลผู้ใช้งานแต่ละประเภท ข้อมูลที่จัดเก็บ และการประมวลผล

3 **การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis)**
โดยการเก็บรวบรวมระบบการทำงานเดิม แล้วมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดบทบาทของผู้ใช้งานแต่ละประเภท การนำเข้าข้อมูล และการไหลของข้อมูล

4 **การออกแบบ (Design)**
นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ เพื่อออกแบบโครงสร้างระบบการทำงานแต่ละหน้าต่าง และออกแบบการแสดงผลของระบบ

5 **การพัฒนา (Development)**
พัฒนาโปรแกรมออนไลน์ในรูปแบบ Web Application โดยออกแบบการทำงานของระบบให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงโปรแกรมได้ง่ายไม่ซับซ้อน โดยการ Login เข้าระบบ และสามารถเข้าถึงโปรแกรมได้โดย Browser บนอินเทอร์เน็ตไม่ต้องดาวน์โหลดติดตั้งโปรแกรม

6 **ติดตั้งและทดสอบระบบ (Implementation & Test)**
เมื่อพัฒนาโปรแกรมตามที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยติดตั้งโปรแกรมและเปิดให้ผู้ใช้งานทดสอบระบบ 2 ครั้ง ในกลุ่มผู้ใช้งานทุกระดับ และปรับปรุงแก้ไขระบบ

7 **การซ่อมบำรุงระบบ (System Maintenance)**
เมื่อปรับปรุงระบบการทำงานจากการทดสอบระบบให้มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานแล้ว ผู้วิจัยวางระบบ Server บนพื้นที่ของกรมอนามัย และติดตาม บำรุงรักษา ดูแลระบบอย่างต่อเนื่อง

YFHS Application

สรุปและอภิปรายผล

จากกระบวนการพัฒนาระบบ 7 ขั้นตอน ทำให้ได้โปรแกรมการประเมินโรงพยาบาลตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน แบบออนไลน์ หรือ โปรแกรม YFHS Application เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการประเมินโรงพยาบาลตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ฉบับ พ.ศ. 2563 ซึ่งจะสามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์วางแผนพัฒนาคุณภาพการให้บริการ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการของวัยรุ่นและเยาวชน และการวางแผนเชิงนโยบายในระดับพื้นที่ จังหวัด เขตสุขภาพ และระดับประเทศ ต่อไป โดยมีกระบวนการทำงานของระบบแสดงดังแผนภูมิ ดังนี้

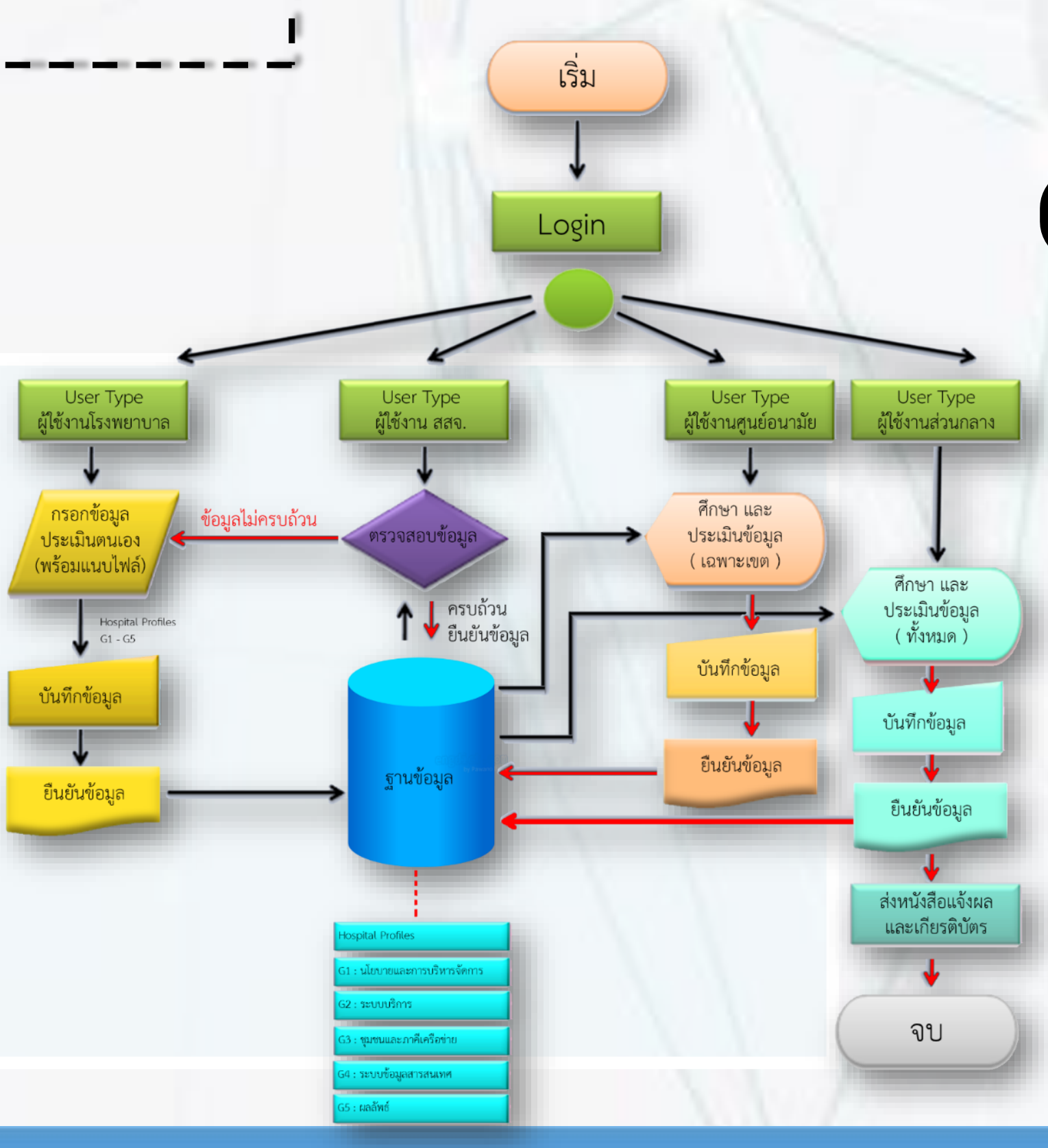
เริ่ม
Login
User Type ผู้ใช้งานโรงพยาบาล
User Type ผู้ใช้งาน สสจ.
User Type ผู้ใช้งานศูนย์อนามัย
User Type ผู้ใช้งานส่วนกลาง
กรอกข้อมูล ประเมินตนเอง (พร้อมแนบไฟล์)
ข้อมูลไม่ครบถ้วน
ตรวจสอบข้อมูล
ครบถ้วน ยืนยันข้อมูล
ศึกษา และ ประเมินข้อมูล (เฉพาะเขต)
ศึกษา และ ประเมินข้อมูล (ทั้งหมด)
Hospital Profiles G1 - G5
บันทึกข้อมูล
ยืนยันข้อมูล
ฐานข้อมูล
บันทึกข้อมูล
ยืนยันข้อมูล
บันทึกข้อมูล
ยืนยันข้อมูล
ส่งหนังสือแจ้งผล และเกียรติบัตร
จบ
Hospital Profiles
G1 : นโยบายและการบริหารจัดการ
G2 : ระบบบริการ
G3 : ชุมชนและภาคีเครือข่าย
G4 : ระบบข้อมูลสารสนเทศ
G5 : ผลลัพธ์

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการนำข้อมูลที่จัดเก็บในระบบมาวิเคราะห์/สังเคราะห์ เพื่อพัฒนาคุณภาพบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

1. Russell Kay, (2002). QuickStudy: System Development Life Cycle, May 14.
2. กิตติพงศ์ แซ่เจ็ง, (2563). การพัฒนาการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนในประเทศไทย. นนทบุรี : กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
3. สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, (2563). ผลการดำเนินงานการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Services : YFHS). นนทบุรี: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
4. อารีษา แก้วเปี้ย และคณะ, (2559). การพัฒนาระบบฐานข้อมูลบุคลากรออนไลน์ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านด่านนาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
5. โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์, (2552). การวิเคราะห์และออกแบบระบบ. กรุงเทพ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.